

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego

**SZKOŁA PODSTAWOWA
im. Adama Mickiewicza
W SZCZUKOWSKICH GÓRKACH**

ROK SZKOLNY 2023/2024

**Program został przedstawiony i pozytywnie zaopiniowany przez Radę Pedagogiczną
dnia 13. 09. 2023r.**

PROGRAM DORADZTWA ZAWODOWEGO

w Szkole Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Szczukowskich Górkach

I. Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 roku w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. 2019 poz. 325)

II. Wstęp

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru dalszej drogi kształcenia.

Rozwijający się rynek pracy stawia młodzieży coraz wyższe wymagania. Wobec tego tak ważne jest wzmocnienie ich kompetencji w zakresie podejmowania decyzji.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego opiera się na założeniu, że wybór ścieżki rozwoju zawodowego jest procesem, na który składają się wiedza na temat samego siebie, zawodów, szkół oraz rynku pracy. Jest skierowany do uczniów, rodziców i nauczycieli, określa działania podejmowane w szkole w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia.

Obszary wokół których realizowane są treści programowe:

W programie uwzględniono cztery obszary celów szczegółowych, które jednocześnie wyznaczają treści programowe doradztwa zawodowego:

1. **Poznanie własnych zasobów**, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.
2. **Świat zawodów i rynek pracy**, m.in.: poznanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.
3. **Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie**, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.
4. **Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych**, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocnego poradnictwa kariery.

III. TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO

DLA ODDZIAŁU PRZEDSZKOLNEGO

1. Poznanie siebie - dziecko:

- określa, co lubi robić;
- podaje przykłady różnych zainteresowań;
- określa, co robi dobrze;
- podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy - dziecko:

- odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;
- wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;
- podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie - dziecko:

- nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);
- nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych - dziecko:

- opowiada, kim chciałoby zostać;
- na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;
- podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

Realizacja powyżej wskazanych treści jest wkomponowana w realizowany na tym etapie edukacyjnym program wychowania przedszkolnego.

Według uznania i potrzeb nauczyciela w ramach doradztwa zawodowego zrealizowane będą wycieczki do miejsc pracy oraz spotkania z przedstawicielami zawodów. Wydarzenia te będą spójne z celami i treściami realizowanymi w odniesieniu do podstawy programowej.

DLA KLAS I–III

1. Poznanie siebie - uczeń:

- opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy - uczeń:

- odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie -uczeń:

- uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych -uczeń:

- opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Zajęcia w zakresie doradztwa zawodowego w klasach I-III wkomponowane są w proces realizacji podstawy programowej edukacji wczesnoszkolnej.

Zrealizowane zostaną wycieczki zawodoznawcze oraz spotkania z przedstawicielami zawodów. Wydarzenia te mają być spójne z celami i treściami realizowanymi w odniesieniu do podstawy programowej.

DLA KLAS IV-VI

1. Poznanie siebie - uczeń:

- opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;

- prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy - uczeń:

- odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie -uczeń:

- uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych -uczeń:

- opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

W klasach IV-VI tematy dotyczące doradztwa zawodowego są realizowane na zajęciach przedmiotowych zgodnie z podstawą programową, na godzinach wychowawczych, w czasie zajęć ze specjalistami, a także podczas wycieczek zgodnie z przyjętym programem.

DLA KLAS VII-VIII

1. Poznawanie własnych zasobów - uczeń:

- określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);

- dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
-
- rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy - uczeń:

- wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
- wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- dokonuje autoprezentacji;
- charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie - uczeń:

- analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych -uczeń:

- dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

W klasach VII-VIII tematy dotyczące doradztwa zawodowego są realizowane na zajęciach przedmiotowych zgodnie z podstawą programową, na godzinach wychowawczych, w czasie zajęć ze specjalistami, a także podczas wycieczek zgodnie z przyjętym programem.

Ponadto, w klasach VII-VIII zajęcia z doradztwa zawodowego realizowane są przez doradcę zawodowego w wymiarze 10 godz. w ciągu roku szkolnego. Klasy VII-VIII

IV. PODMIOTY, Z KTÓRYMI SZKOŁA WSPÓŁPRACUJE PRZY REALIZACJI ZADAŃ:

- Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Piekoszowie
- Powiatowy Urząd Pracy w Kielcach
- organizatorzy Targów Edukacyjnych w Kielcach
- lokalni przedsiębiorcy
- rodzice
- absolwenci szkoły.

V. CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW – uczeń:

- rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia);
- dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autodiagnozy, ocen innych osób i innych źródeł;
- rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- charakteryzuje wartości z uwzględnieniem wartości pracy i etyki zawodowej;
- określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji.

2. ŚWIT ZAWODÓW I RYNEK PRACY- uczeń:

- wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając składowe ich opisów, w tym dróg ich zdobywania;
- wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy;
- porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- dokonuje autoprezentacji;
- uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE – uczeń:

- analizuje oferty szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego pod kątem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;

- analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznanych własnych zasobów;
- charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaszkolnej w Polsce;
- określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH -uczeń:

- planuje ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów;
- podejmuje decyzje o dalszej drodze edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym,
- określa marzenia, cele i plany edukacyjno-zawodowe na bazie własnych zasobów;
- identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie kariery i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy.

VI. METODY PRACY

- pogadanki,
- ankiety,
- konkursy,
- rozmowa doradcza, poradnictwo indywidualne i grupowe,
- lekcje wychowawcze.

VII. PRZEWIDYWANE EFEKTY

- Kształtowanie aktywności zawodowej młodzieży.
- Pomoc rodzinie w kształtowaniu określonych postaw i zachowań związanych z planowaniem kariery zawodowej ich dzieci.
- Dostęp do informacji zawodowej dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców.
- Świadome, trafniejsze decyzje edukacyjne i zawodowe.
- Mniej niepowodzeń szkolnych, zniechęcenia, porzucania szkoły a potem pracy, jako konsekwencji niewłaściwych wyborów.

Podsumowanie

Efektom końcowym realizacji szkolnego programu doradztwa zawodowego jest przygotowanie ucznia do podejmowania trafnych decyzji w wyborze dalszego kształcenia oraz przygotowanie absolwenta do ukształtowania orientacji zawodowej, umożliwiającej mu aktywne funkcjonowanie na krajowym i unijnym rynku pracy.

HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

Oddział przedszkolny

Lp.	Działania	Terminy realizacji	Osoby odpowiedzialne
1.	Preorientacja zawodowa na zajęciach edukacyjnych	cały rok	wychowawca
2.	Pomoc w poznawaniu siebie (co lubię robić, moje zainteresowania, co robię dobrze)	cały rok	wychowawca
3.	Wspieranie w budowaniu właściwego obrazu siebie w grupie rówieśniczej	cały rok	wychowawca
4.	Zachęcanie do decydowania i planowania pracy indywidualnej oraz grupowej	cały rok	wychowawca
5.	Organizacja zabaw, w których dziecko odgrywa różne role zawodowe	cały rok	wychowawca
6.	Zajęcia tematyczne, np. <ul style="list-style-type: none">• Zawody w moim otoczeniu,• Jakich czynności wymaga zawód, który mnie interesuje?• Czego lubię się uczyć?• Kim chciałbym zostać?	cały rok	wychowawca doradca zawodowy
7.	Moje hobby – galeria	II półrocze roku szkolnego 2023/2024	wychowawca doradca zawodowy
8.	Spotkanie z rodzicami – czym interesuje się moje dziecko?	II półrocze roku szkolnego 2023/2024	wychowawca
9.	Gminny Konkurs Piosenki dla Przedszkolaka!''	II półrocze roku szkolnego 2023/2024	wychowawca

Klasy I-III

Lp.	Działania	Terminy realizacji	Osoby odpowiedzialne
1.	Orientacja zawodowa na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych	cały rok	wychowawca
2.	Pomoc w poznawaniu siebie (moje mocne strony, jak mogę rozwijać zainteresowania, co mogę zrobić dla innych)	cały rok	wychowawca
3.	Zachęcanie do podejmowania decyzji w sprawach bezpośrednio związanych z uczniem	cały rok	wychowawca
4.	Organizacja zabaw, w których dziecko odgrywa różne role zawodowe	cały rok	wychowawca
5.	Zajęcia tematyczne, np. <ul style="list-style-type: none">• Lubię to! Każdy ma swoje zainteresowania•• Kto buduje dom?• Po co się uczyć?•Praca moich rodziców	cały rok	wychowawca doradca zawodowy
7.	Moje hobby – galeria	II półrocze roku szkolnego 2023/2024	wychowawca doradca zawodowy
8.	Udział w konkursach organizowanych przez podmioty współpracujące ze szkołą	cały rok	wychowawca doradca zawodowy
9.	Spotkanie z rodzicami – mocne strony mojego dziecka	II półrocze roku szkolnego 2023/2024	wychowawca

Klasy IV-VI

Lp.	Działania	Terminy realizacji	Osoby odpowiedzialne
1.	Orientacja zawodowa na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych	cały rok	wszyscy nauczyciele
2.	Pomoc w poznawaniu własnych zasobów (moje zainteresowania, uzdolnienia i kompetencje; moje mocne strony i ich wykorzystanie w różnych dziedzinach życia, zawody związane z różnymi dziedzinami życia)	cały rok	nauczyciele wychowawca
3.	Wspieranie w podejmowaniu działań w sytuacjach zadaniowych i ich właściwej ocenie oraz formułowaniu wniosków	cały rok	nauczyciele wychowawca
4.	Zajęcia tematyczne, np. <ul style="list-style-type: none">• Moje zainteresowania i uzdolnienia• Zawody moich ulubionych bohaterów• Zawodowe drzewo genealogiczne – zawody w mojej rodzinie• Jak zdobywam wiedzę – metody i techniki uczenia się?• Moje plany edukacyjno – zawodowe	cały rok	nauczyciele wychowawca doradca zawodowy
5.	Spotkanie z rodzicami – metody uczenia się	II półrocze roku szkolnego 2023/2024	wychowawca
6.	Udział w konkursach organizowanych przez podmioty współpracujące ze szkołą	cały rok	wychowawcy doradca zawodowy

Klasy VII – VIII

Lp.	Działania	Terminy realizacji	Osoby odpowiedzialne
1.	Doradztwo zawodowe na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych	cały rok	wszyscy nauczyciele
2.	Doradztwo zawodowe na zajęciach doradztwa zawodowego	klasa VII – I półrocze roku szkolnego 2023/2024 klasy VIII – I półrocze roku szkolnego 2023/2024	doradca zawodowy
3.	Pomoc w poznawaniu własnych zasobów (zdolności, zainteresowań, predyspozycji zawodowych)	cały rok	nauczyciele wychowawca
4.	Wspieranie w wyszukiwaniu, analizowaniu i gromadzeniu informacji na temat zawodów z uwzględnieniem kwalifikacji	cały rok	nauczyciele wychowawca
5.	Pomoc w planowaniu indywidualnej ścieżki edukacyjno – zawodowej	cały rok	doradca zawodowy
6.	Zajęcia tematyczne Moje zasoby – zainteresowania, zdolności, kompetencje Moje aspiracje a potrzeba rozwoju Moja hierarchia wartości Wolontariat wstępem do kariery	cały rok	nauczyciele wychowawca doradca zawodowy opiekun wolontariatu
7.	Spotkanie z rodzicami – wybór edukacyjno – zawodowy mojego dziecka	rok szkolny 2023/2024	wychowawca
8.	Udział w konkursach organizowanych przez podmioty współpracujące ze szkołą	cały rok	wychowawcy doradca zawodowy
9.	Organizacja spotkań z doradcą zawodowym z PPP w Piekoszowie pracownikami UP w Kielcach przedstawicielami szkół ponadpodstawowych z terenu Kielc i okolicy	cały rok	wychowawcy doradca zawodowy dyrekcja
10.	Organizacja wyjazdów na <ul style="list-style-type: none"> • Targi Edukacyjno – Zawodowe • warsztaty w szkołach ponadpodstawowych 	cały rok	wychowawcy doradca zawodowy dyrekcja
	drzwi otwarte zajęcia i spotkania z lokalnymi pracodawcami		

Opracowała: mgr Małgorzata Koziół